

Man and Trees- Whats The Connection?

1. דברים פרשת שופטים פרק כ

(יט) כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה לא תשחית את עצה לנדים עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תקרת כי האדם עץ השדה לבא מפניו במצור:
(כ) רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וקרף ובנית מצור על העיר אשר הוא עשה עמך מלחמה עד רדתה: פ

2. רש"י דברים פרשת שופטים פרק כ

כי האדם עץ השדה - הרי כי משמש בלשון דלמא. שמא האדם עץ השדה להכנס בתוך המצור מפניך להתייטר ביסורי רעב וצמא כאנשי העיר למה תשחיתנו:

3. אבן עזרא דברים פרשת שופטים פרק כ

כי האדם עץ השדה, והטעם: כי חיי בן אדם הוא עץ השדה. וכמוהו: כי נפש הוא חובל (דברים כד, ו), כי חיי נפש הוא חובל.

4. Rav S. R. Hirsch sham

So the sense of our sentence, it seems to us, would then be: thou shalt not fell the fruit-trees of the besieged city, for fruit-trees form the existence of human beings and are included in the siege, i.e. are part and parcel of what you are trying to obtain by the siege. And as little as destruction may be the object and intention of your siege, so little may you destroy the trees of the city...

But this prohibition of purposeless destruction of fruit trees around the besieged city is only to be taken as an example of general wastefulness. Under the concept בל תשחית the purposeless destruction of anything at all is taken to be forbidden, so that the לא תשחית of our text becomes the most comprehensive warning to human beings not to misuse the position which G-d has given them as masters of the world and its matter to capricious, passionate or merely thoughtless wasteful destruction of anything on earth. Only for wise use has G-d laid the world at our feet when He said to Man, "subdue the world and have dominion over it."

5. רמב"ם הלכות מלכים פרק ו

הלכה ח- אין קוצצין אילני מאכל שחוץ למדינה ואין מונעין מהם אמת המים כדי שייבשו, שנאמר "לא תשחית את עצה", וכל הקוצץ לוקה, ולא במצור בלבד אלא בכל מקום כל הקוצץ אילן מאכל דרך השחיתה לוקה, אבל קוצצין אותו אם היה מזיק אילנות אחרים, או מפני שמזיק בשדה אחרים, או מפני שדמיו יקרים, לא אסרה תורה אלא דרך השחיתה.

הלכה ט- כל אילן סרק מותר לקוץ אותו ואפילו אינו צריך לו, וכן אילן מאכל שהזקין ואינו עושה אלא דבר מועט שאינו ראוי לטרוח בו, מותר לקוץ אותו, וכמה יהא הזית עושה ולא יקוצנו, רובע הקב זיתים, ודקל שהוא עושה קב תמרים לא יקוצנו.

הלכה י- ולא האילנות בלבד, אלא כל המשבר כלים, וקורע בגדים, והורס בנין, וסותם מעין, ומאבד מאכלות דרך השחיתה, עובר בלא תשחית, ואינו לוקה אלא מכת מרדות מדבריהם.

6. העמק דבר דברים פרשת שופטים פרק כ

כי ממנו תאכל. דכל מה שנצרך להנאת אדם מצוה שלא להשחית אלא להנות ממנו...

7. ספר החינוך פרשת שופטים מצוה תקכט

שורש המצוה ידוע, שהוא כדי ללמד נפשנו לאהוב הטוב והתועלת ולהדבק בו, ומתוך כך תדבק בנו הטובה ונרחיק מכל דבר רע ומכל דבר השחתה, וזהו דרך החסידים ואנשי מעשה אוהבים שלום ושמחים בטוב הבריות ומקרבים אותן לתורה, ולא יאבדו אפילו גרגר של חרדל בעולם, ויצר עליהם בכל אבדון והשחתה שיראו, ואם יוכלו להציל יצילו כל דבר מהשחית בכל כחם, ולא כן הרשעים אחיהם של מזיקין שמחים בהשחתת עולם והמה משחיתים...

8. ספר המצוות לרמב"ם מצות לא תעשה נז

והמצוה הנ"ז היא שהזהירנו מהשחית האילנות כשנצור על עיר כדי להצר לאנשיה ולהכאיב לבבם והוא אמרו יתעלה (ס"פ שופטי') לא תשחית את עצה כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות. וכן כל הפסד נכנס תחת לאו זה כגון מי שישרוף בגד לריק או ישבר כלי לריק גם כן הנה הוא עובר משום לא תשחית ולוקה. ובסוף מכות (כב א) התבאר שהקוצץ אילנות טובות לוקה ואמרו ואזהרתיה מהכא כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות. וכבר נתבאר משפטי מצוה זו בשני מבבא בתרא (כו א):

9. מהר"ל נצח ישראל

כי באמת האדם נקרא "עץ השדה" דכתיב "כי האדם עץ השדה" רק שהוא אילן הפוך, כי העץ שורשו למטה תקוע בארץ, ואילו האדם שרשו למעלה, כי הנשמה הוא שורש שלו, והיא מן השמים. והידיים הם ענפי האילן הרגלים הם ענפים על ענפים, גופו עיקר האילן. ולמה הוא אילן הפוך, כי העץ שורשו למטה, כי העץ חיותו מן האדמה והאדם חיות נשמתו מן השמים.

10. חידושי אגדות למהר"ל סוטה דף מה עמוד א

ויש לך לדעת כי דעת ת"ק שאמר כי האדם נברא ראשו תחלה, ג"כ טעם שלו, כי מה שהוא דומה באדם כמו השורש באילן ראוי שיהיה התחלה, רק שסובר כי הראש דומה כמו עיקר ושורש, ולכך הראש הוא התחלה, שהראש הוא כמו שורש ועיקר, וכן הוא דומה בצורתו ובתארו, כי האדם הוא עץ השדה רק שהוא אילן הפוך

11. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכת הפירות סימן רג

סעיף ב - על התותים הגדלים בסנה, בפה"א. הגה: דלא מקרי עץ אלא שמוציא עליו מעצו, אבל מה שמוציא עליו משרשיו לא מקרי עץ, והני כיון דכלה עצי לגמרי בחורף והדר פרח משרשיו, מברכין עליו בפה"א (טור ומרדכי בשם תשובת הגאונים).

12. שם משמואל חמישה עשר בשבט

יש להתבונן בענין יום ט"ו שבט שאין אומרים בו תחנון, הלוא מה שהוא ר"ה לאילן הוא דבר טבעי שיצאו רוב גשמי השנה ועלה שרף האילנות ונמצאו הפירות חונטין מעתה, ומה ענין שלא יאמר בו תחנון, אחר שאין בו קדושה ולא מצוה ולא נעשה בו נס ולא ענין מעניני ישראל?

ונראה דענין האילן הוא המחבר בין פרי לארץ, והוא ממוצע בין ארץ לפרי, ויש לו כח המחבר. ונראה שרמז יש בגימטריא שלו אילן גימטריא צ"א כמספר שני השמות הוי' ואד', אשר שמים וארץ מתיחסים אליהם, והוא חיבור בין שמים וארץ. ומן מהותו של האילן בגשמיות נלמד על רוחניותו, וע"כ נמשל בו האדם כדכתיב "כי האדם עץ השדה", כי צורת האדם הוא לחבר העליונים והתחתונים, באשר יש בו נשמה מהעליונים וגוף נושא הנשמה מהתחתונים

11. בראשית פרשת בראשית פרק ב

(ז) וַיִּצַר יְקֹנֵק אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָן מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֹפֶשׁ חַיָּה:

12. שולחן ערוך אורח חיים הלכות הנהגת אדם בבוקר סימן ו

ומפליא לעשות, מפני שהאדם דומה לנווד מלא רוח, ואם יעשה אדם בנווד נקב כחודה של מחט, הרוח יוצא. והאדם מלא נקבים ורוחו משתמרת בתוכו, הרי זה פלא. ועוד יש לפרש ע"ש שבורר טוב המאכל ודוחה הפסולת. הגה: ועוד יש לפרש שמפליא לעשות במה ששומר רוח האדם בקרבו, וקושר דבר רוחני בדבר גשמי, והכל הוא ע"י שהוא רופא כל בשר, כי אז האדם בקו הבריאות ונשמתו משתמרת בקרבו (דברי עצמו).

13. בראשית פרשת בראשית פרק א

- (ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם:
(ז) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לַרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לַרְקִיעַ וַיְהִי כֵן:
(ח) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַרְקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי: פ
- (כד) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁמַת וְחַיִּתוֹ אֶרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי כֵן:
(כה) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת חֵית הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֶת כָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינָהּ וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב:
(כו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וַיִּרְדּוּ בְּדִגְתַּי הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ:
(כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:
(כח) וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ וּכְבֹּשׁוּהָ וַיִּרְדּוּ בְּדִגְתַּי הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל הָאָרֶץ:
(כט) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נֹתְתִי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֶרַע אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וְאֶת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ פְּרִי עֵץ זֶרַע זֶרַע לָכֶם יְהִי לְאֹכְלָהּ:
(ל) וְלֹכֵל חֵית הָאָרֶץ וְלֹכֵל עוֹף הַשָּׁמַיִם וְלֹכֵל רֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת כָּל יֵרֶק עֵשֶׂב לְאֹכְלָהּ וַיְהִי כֵן:
(לא) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי: פ

14. Rav Tzvi Hersh Weinreb Parshat Shoftim Man is Like a Tree

There are so many other ways in which we resemble the tree. The tree regenerates, and the wind carries its seeds to great distances. So too, mankind is perpetuated over the generations, and sometimes our descendants take root in corners of the earth that are far removed from us.

When I close my eyes and try to imagine the tree, two different images compete for my mind's attention. One is the tree standing alone in the field, with long and drooping overhanging branches, providing shade for those who sit under it. So too, I can imagine human beings in my own life and in the history of humanity who stood apart and were misunderstood yet provided physical or spiritual shelter to so many others.

The other image I have is of one tree, not alone, but together with many others constituting an impenetrable and mysterious forest. And so too, human beings band together into social groups which contain their own idiosyncrasies, which seem impenetrable to the outsider.

There is a lesson in the metaphor of the tree for that most important human process: education. This lesson is so well-expressed in the lines of the poet, Alexander Pope: "Tis education forms the common mind: Just as the twig is bent, the tree's inclin'd." Trees left to their own devices grow wildly. Proper cultivation can direct their growth positively and productively. So too, humans benefit from proper "bending," discipline and training.

And then there is the sad, but ultimate, connection between the tree and the human being. Trees wither, and trees die. They are subject to the forces of nature: fire, wind, deterioration and decay. Yes, we know of trees that have endured for centuries, but even those lengthy life spans eventually come to an end.

15. הרב יעקב משה חרל"פ- מי מרום

כל מערכת ימי החיים של האדם הם תמיד בבחינת זריעה למה שעתיד לצמוח. ועל כן הוא נקרא בשם "אדם" ע"ש האדמה להורות על עניין זה. שכן כל שבחה של האדמה מצד הגידול והצמיחה הבאים ממנה. וכשם שכל מה שצומח מן האדמה יש בתוכו זרע שזורעין אותו ושוב מעלה צמחים וגידולים חדשים, כן גם האדם, כל מה שממציא על ידי טהרת מחשבתו וכושר מעשיו, בגדר זריעה הוא, שממנה עתידים לצמוח ולפרוח גידולים חדשים עד אין סוף ואין תכלית. וכשם שלזריעה הנתונה באדמה דרוש עיבוד ועידוד, השקאה וכדומה במלאכת שבשדה, שרק על ידם מתעורר באדמה כח הגידול, כן אצל האדם. הנשמה העליונה- האלוקית, מעוררת בו כח הגידול והצמיחה, והעבודות הקדושות הן הפעולות להחיות את כח הגידול שלו.

**"לפעמים כאשר נמצאים במקום חשוך, נדמה לכם שאתם קבורים שם, בעוד שלמעשה אתם רק 'נזרעים'
מחדש"**